

Таким чином, у кінці XIX – на початку XX століття процес розвитку музично-педагогічної освіти на Єлисаветградщині, зазнавши позитивних зрушень, досяг якісно нового рівня. Вихованці співацьких та педагогічних курсів оволодівали комплексом знань, умінь та навичок, необхідним для розв'язання практичних завдань учителя початкової школи, і це впродовж тривалого часу було важливим джерелом розвитку музичної освіти в досліджуваному регіоні.

Список використаних джерел:

1. ДАКО Ф. Р-804 оп. 1 Спр. 3. Отчет о учебно-педагогической деятельности курсов (1920-1921 гг.), 36 арк.
2. ДАКО Ф. Р-804 оп. 1 Спр. 25. Учебные программы педагогических 3-летних курсов (1922-1923 гг.), 34 арк, арк. 3.
3. ДАКО Ф. Р-804 оп. 1 Спр. 26. Дневник Новомиргородских трехлетних педагогических курсов для подготовки работников социального воспитания (1922-1924 гг.), 15 арк, арк. 5-9.
4. ДАКО. Ф. Р-816 оп. 1 Спр. 131. Отчет о годовой деятельности Елисаветградского уездного отдела народного образования за 1920 г., 134 арк, арк. 29, 38.
5. Культурне будівництво в УРСР. Важливіші рішення комуністичної партії і радянського уряду (1917-1959): збірник документів. – К.: Держ. вид. політ. л-ри УРСР, 1959. – 883 с., С. 149.
6. Постолатій В. Педагогічна освіта на Кіровоградщині (1865-1965 рр.) / Віталій Постолатій. – Кіровоград : Нашвидав, 2006. – 144 с.

Лук'яненко Г.В.

аспірант,

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Проблеми морального виховання дітей та молоді потребують системного вивчення, осмислення та аналізу впродовж тривалого періоду з моменту виникнення до наших днів. Традиції духовності українського народу відображають всі сфери буття. Накопичений досвід передавався із покоління в покоління і віддзеркалював культурно-національні і соціально-політичні надбання суспільства. Видатні українці наголошували на тому, що провідною засадою виховання на Україні завжди була народна та родинна педагогіка. Т. Шевченко складовими виховання дитини вважав розумове і моральне виховання, яке, в свою чергу, поділяв на гуманне виховання та патріотизм. М. Драгоманов за основу виховання визначав народну педагогіку як основу морального виховання дитини, патріотизм, взаємодію національного та гуманістичного. Фундаментом формування моральних якостей дітей І. Огієнко, визначний український філософ, історик, педагог, учений-мовознавець, вважав

національну мову, народні звичаї та традиції. У спадщині І. Франка більше сотні праць, присвячених проблемам виховання дітей і молоді, письменник основою і осередком виховання вважав сім'ю. Характеризуючи виховний ідеал українця, Леся Українка виокремлює чесність, порядність, свідомий обов'язок.

Ще в давні історичні часи цілеспрямовано формували людину на основі гуманності, працелюбства, чесності, правдивості, дисциплінованості, почуття відповідальності, власної гідності, патріотизму, любові до Батьківщини. Про високий рівень культури України-Русі свідчить статус, освіченість жінок – роки правління Ольги (945-954) демонструють мир і спокій, коли навколо панувало засилля фізичної сили. В часи розквіту Київської Русі Володимиром Великим (роки правління 980-1015) було закладено першооснови систематизації неписаних законів – реформи: військова, судова, оборонна, фінансова, релігійна. Ярослав Мудрий (роки правління 1019-1054) продовжив справу свого батька – з прийняттям християнства на давньоруських землях розпочався новий етап історичного, суспільного та культурного поступу. Володимир Мономах (роки правління 1113-1125), внук Ярослава Мудрого, створив «Повчання дітям», в якому висловлює думку, що дітей слід виховувати на своєму прикладі. Одним із основних засобів морального виховання називає освіту, радить дітям захищати інтереси Русі, трудитися, бути гуманними людьми, поважати старших, жінок [1].

Представники влади в Київській Русі були освіченими людьми, князі володіли кількома мовами. Приблизно з X – XII ст. з'являється термін «школа». Школи грамоти відкривали при церквах і утримувалися світськими людьми. «Слово о полку Ігоревім» (1187) – найкращий твір старослов'янської літератури невідомого автора, покажчик незборимої любові до Батьківщини наших предків. Нам це доводить і просичена патріотизмом «Повість временних літ» (XII ст.). За часів Київської Русі виховання і освіта не поступалися загальноєвропейським взірцям. Більш того, в Європі Київ посів славу освітнього центру, куди приїжджали на навчання з інших країн [2]. Період Київської Русі може навчити сучасну шкільну молодь шанобливого ставлення і любові до батьків, до Батьківщини, до українських народних традицій, життю у злагоді, вільнолюбства, працелюбства, бажання засвоювати основ набутого знання народу і пізнання нового, незвіданого.

В кінці XV ст. почав формуватись ідейно-моральний потенціал нашого народу – Запорізька Січ. Козаки створили специфічну систему навчання і виховання, яка через віки донесла нам нескореність духу українського народу, любов до Батьківщини, що укорінені в віках. Лицарська мораль, національна свідомість, патріотизм, висока шляхетність дій і вчинків стали підґрунтям української національної системи виховання. У юних козаків були «Кодекс лицарської звитяги» і «Заповіді милосердя». Козацька педагогіка – система принципів, методів роботи та осередків виховання за козацької доби, вона формувала у підростаючих поколінь національні і загальнолюдські моральні цінності [3, с. 271]. Основні моральні якості із «Кодексу лицарської звитяги» молоді: «любов до батьків, вірність у коханні, дружбі, побратимстві, ставленні до Батьківщини; готовність захищати слабших, турбуватися про молодших;

непохитна вірність принципам народної моралі, духовності; уміння скрізь поступати благородно, виявляти лицарські чесноти; турбота про розвиток національних традицій, звичаїв, бережливе ставлення до рідної землі» [4].

Проблема морального виховання в загальноосвітніх школах у будь-яку фазу розвитку держави є актуальною, тому що від цього залежить майбутній вихідний рівень суспільства. Провідним завданням сучасної педагогіки є пошук нового виховного й дидактичного змісту морального виховання в динамічному демократичному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Гайдай Л. І. Історія України в особах, термінах, назвах і поняттях (від найдавніших часів до Хмельниччини) : Навч. посіб.-коментар / Л. І. Гайдай. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2000. – 436 с.
2. Елькін М. В. Історія педагогіки: [навчально-методичний посібник до самостійного вивчення дисципліни] / М. В. Елькін, М. М. Головка, А. А. Коробченко. – Мелітополь : «ТОВ Видавничий будинок ММД», 2009. – 204 с.
3. Українське козацтво: Мала енциклопедія / [Кер. авт. колект. Ф. Г. Турченко]. – Київ : Генеза; Запоріжжя : Прем'єр, 2006. – 672 с.
4. Руденко Ю. Д. Українська козацька педагогіка: відродження, пошуки, перспективи / Ю. Д. Руденко // Рідна школа. – 1994. – № 5. – С. 13-18.

Моїсеєва О.В.

аспірантка,

*Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

В усьому світі соціальне замовлення вимагає перш за все людей, здатних до самовдосконалення. Це знайшло відображення і у доповіді ЮНЕСКО «Освіта: прихований скарб», де проголошено: «Людина має навчитися:

- пізнавати, тобто оволодівати інструментарієм, необхідним для розуміння того, що відбувається у світі;
- діяти таким чином, щоб робити потрібні зміни у середовищі свого мешкання;
- жити в суспільстві, беручи участь у всіх видах людської діяльності» [2, с. 31].

Основні напрями вирішення цих питань є покращення та вдосконалення якості освіти. Для цього необхідним завданням є впровадження сучасних технологій, здатних якісно покращити освіту. Такими технологіями є інтерактивні технології навчання. Багаторічний досвід вивчення інтерактивних технологій вітчизняними та закордонними науковцями вказує на те, що